

הרב יאיר חזן

בענין חיוב מזונות ואם כופין לזון את אשתו

שאלה: אברך הלומד בכולל ואין במלגה שמקבל כדי לפרנס את אשתו וילדיו, האם מחוייב להשכיר עצמו כפועל כדי לכלכל את ביתו.

תשובה:

חיוב המזונות בעני

לעצמו צריך לתת כפי הך שיעורא וא"כ פשיטא דאם רגילין בבית אביה ליותר מזה דצריך לתת לה כפי כבודה וכ"כ הב"י על דברי הטור שכתב "אבל בעשירים הכל לפי כבודם" דשינה מלשון המשנה דתנן אבל במכובד הכל לפי כבודו, לומר שאע"פ שהוא אינו עשיר ולא מכובד, אם בני משפחתה רגילין במזונות מרווחים יותר, חייב ליתן לה דעולה עמו ואינה יורדת עכ"ד, נמצא דאיכא פלוגתא בין הב"ש להפלאה אם עני שנשא אשה שנוהגים בבית אביה ליותר משיעורא דמתני' אם צריך לקמץ מעיסתו כדי לתת לה לפי כבודה וכן למ"ד שצריך להשכיר עצמו כפועל למזונות אשתו (יבואר אי"ה לקמן) אם הכא צריך להשכיר עצמו כפועל, דלב"ש אינו חייב ולהפלאה חייב כדי לזונה לפי כבודה וכן משמע מהח"מ (סימן ע' ס"ק י"ב) דכתב בזה"ל: דחייב להשכיר עצמו כפועל, נראה דמאחר דמספר כתובה נלמד שכתב ואנא אפלח ואוקיר, א"כ אף שיש לו ליתן לה מזונות בצמצום חייב להשכיר עצמו ליתן לה מזונות לפי כבודה דהא כתב אנא אפלח ואוקיר עכ"ל, משמע דאיירי בעני שיש לו לתת כפי שיעורא דמתני' דמחוייב להשכיר עצמו לתת לה לפי כבודה.

האם באוכלת עמו ממה שאוכל מחלה על מזונות שמגיע לה לפי כבודה

ב. בפרק המדיר תנן (כתובות ע.) המדיר את אשתו מליהנות לו עד ל' יעמיד פרנס וכו' ואמרינן בגמ' כיון דמשעובד לה היכי מצי מדיר לה. ולמסקנא אוקימנא למתני' דאמר לה צאי מעשה ידיך במזונותיך ומעשה ידיה מספיק לדברים גדולים ואינו מספיק לדברים קטנים ובבית אביה היתה

א. אחד מהעשרה דברים שמתחייב כשנושא אשה הוא מזונות ולדעת הרמב"ם (פי"ב מהל' אישות) הוא מן התורה וכדתניא בכתובות (מו:) "שארה" אלו מזונות. והמ"מ ס"ל דהעיקר כר"א בן יעקב דס"ל דמזונות לא הוי מדאורייתא. וכן משמע מדאמרינן התם תקנו מזונות תחת מעשה ידיה.

ובשיעור המזונות שצריך לתת לאשתו הוא כפי מה שהוא אוכל ואם משפחתה ובית אביה נוהגים בגדולות יותר ממה שנוהג הבעל, אז צריך לתת לה כדרך שנוהגים בבית אביה כדאמרינן (כתובות סא.) עולה עמו ואינה יורדת עמו, וכן פסק מרן בשו"ע סימן ע' סעי' א'. אלא דקשה דבסעי' ג' כתב, וכמה מזונות פוסקים לאשה לחם שתי סעודות בכל יום וכו' בד"א בעני שבישראל אבל אם היה עשיר, הכל לפי עושרו. ומקור הדין ממתני' דהמשרה אשתו ע"י שליש (כתובות סד:) ואמאי לא חילק דדוקא אם בני משפחתה רגילין בכך, אבל אם רגילין ליותר, חייב ליתן לה לפי מה שרגילין. והב"ש כתב בס"ק ב', דבסעי' א' איירי ביש לו, אז מחלקים בין אם בני משפחתה רגילין בכך או רגילין ליותר, אבל כאן דאיירי בעני אין מחלקין בכך. וצ"ל דמחלה על זכותה לתבוע מזונות כבני משפחתה כיון שנשאת לעני ויודעת שאין לו, אבל ההפלאה בקו"א (סעיף ה') כתב דדברי הב"ש אינם מובנים דע"כ לא איירי בעני גמור דאז בלחם סגי מדאין כופין אותו להוציא כדכתב הב"ש ס"ק ז' אלא איירי בעני שיש לו לתת כדי שיעורא דמתני' ולכן אע"פ שהוא מצמצם

אביה, ולכן פירשו דמיירי באופן שלא היה חייב לה מצד הדין דברים קטנים כיון שבני משפחתה לא היו רגילין בהן, אבל אה"נ גם אם בני משפחתה היו רגילין בהם אלא שגלגלה עמו ומחלה יכולה לחזור ולתבוע מכאן ולהבא, דכל יום הוי חיוב בפני עצמו, וכן משמע בב"ש (סימן ע' ס"ק א') דגם לתירוצו זה לא הוי מחילה עיי"ש.

האם צריך להשכיר עצמו

למזונות אשתו

ג. מתני' (כתובות סג.) וכן המורד על אשתו מוסיפין על כתובתה וכו' ואמרינן בגמ' בשלמא למ"ד מתשמיש לחיי, אלא למ"ד ממלאכה מי משועבד לה, אין, באומר איני זן ואיני מפרנס, וכתבו התוס' (ד"ה באומר איני זן) וז"ל: מכאן מוכיח רבינו אליהו שחייב אדם להשכיר עצמו ללמד תינוקות או לעשות מלאכה אחרת כדי לזון את אשתו דאם לא כן, מה ענין זה אצל מורד ממלאכה ומיהו בקונטרס פירש משום דזן ומפרנס הוא כנגד מלאכה של אשה, ועוד הביא ראייה מדכתבין בכתובה ואנא אפלח וכו' ומיהו גם זה יש לדחות כמו שמפרש ר"ת דאפלח היינו עבודת קרקע, פירוש אחרוש ואנכש ואעדור את השדה ואביא מזונות לבית, אבל להשכיר עצמו אינו חייב. עכ"ל.

והריטב"א כתב בזה"ל: ומ"ש בספר כתובה ואנא אפלח, נראה לי שאין כותבין כן אלא משום חלתה שהוא חייב לזונה במזונות ורפואה כדתנן לקתה חייב לרפאותה, א"נ שופרא דשטרא ולישנא מעליא שיטרח לעבדה ולכבדה במזונותיה ופרנסתה בכל כותו. עכ"ל. ומשמע מכאן דאין מחויב לעבור.

וכתב הרא"ש (שו"ת כלל ע"ח סימן ב') דגבי בע"ח אין כופין אותו שיעשה מלאכה שלא אמרה תורה אלא והאיש אשר אתה נושה בו יוציא אליך את העבוט ואפי' שליח ב"ד מנתח נתוחי אין, משכוני לא, כל שכן שלא ישלחו ב"ד יד בגופו לכופו להשתעבד

רגילה לדברים קטנים, וגלגלה עמו דברים קטנים ועכשיו שהדיר אותה מקפדת ורוצה לתבוע דברים קטנים ולכן צריך להעמיד לה פרנס, וכתבו התוס' (ד"ה והאידנא דאדרתן) בתירוצא בתרא דמיירי שאין בני משפחתה העשירים כמו בעלה רגילין בכך אלא אביה, הלכך יש לה לגלגל עמו וכשאינה עמו יש לה להנהיג כמו שהיתה רגילה בבית אביה, ודייק מדבריהם האב"מ (סימן ע' סעיף א') דאם כל בני משפחתה רגילין בדברים קטנים והיא גלגלה אתו ואוכלת עמו אינה יכולה לחזור בה ולומר מתחילה גלגילנא בהדך והשתא אני רוצה כדיני דאיני יורדת, כיון שכבר מחלה תו ליתא בחזרה עיי"ש, ונראה שדייק האב"מ זאת מדהוצרכו התוס' להעמיד את הגמ' באופן שבני משפחתה אינם רגילין בדברים קטנים דאז אינו מחויב כשאוכלת עמו בדברים אלו, ולמה לא העמידו את הגמ' באופן שגם בני משפחתה רגילין בדברים קטנים אלא ודאי אם גם בני משפחתה רגילין בדברים קטנים וגלגלה עמו, אז מחלה ואינה יכולה לחזור בה ולתבוע דברים קטנים, אבל מהשטמ"ק משמע דאפי' אוכלת עמו דברים גדולים, ובני משפחתה רגילין בדברים קטנים, יכולה לחזור בה ולתבוע דברים קטנים כבני משפחתה, כיון שלא מחלה בפירוש, מדלא חילק בשטמ"ק הך חילוק של התוס' דמיירי דוקא באופן שבני משפחתה אינם רגילין בדברים קטנים ואביה רגיל בהן.

ולדידי צ"ע על חידושו של האב"מ דמנליה לחדש בדעת התוס' דאינה יכולה לחזור בה ולתבוע מכאן ולהבא דברים קטנים, דלעולם אימא לך דאם גלגלה עמו מחלה על מזונות שהיו עד עכשיו מדלא תבעה אותם. אבל מזונות שמכאן ולהבא דלא יכלה לתובעם לא מחלה ומה שהעמידו התוס' את הסוגיא באופן שבני משפחתה אינם רגילים בדברים קטנים ואז לא מחלה כיון שלא חייב בדברים קטנים כשאכלה עמו, היינו כדי להסביר איך הנדר חל מעיקרא. הרי משועבד לתת לה מזונות בבית

ולפרוע חובו וכ"כ רבינו תם בתשו' כי היכי דדרשינן (קידושין יח.) בגנבתו ולא בזממו ולא בכפלו, ה"נ דרשינן ולא בפרעון חובו ולא במזונות אשתו, והמשכיר עצמו נקרא מכירה כדאמרינן (ב"מ נו:) שכירות דיומא כממכר דמיא, ועבד הנמכר לשש קרייה רחמנא שכיר. וכתב עוד הרא"ש דאפשר דרבינו אליהו מודה בשאר חוב שאין מחייבים אותו להשתעבד ולפרוע, אלא דוקא במזונות אשתו דמספר כתובה נלמד דכתיב ביה ואנא אפלח וכו' עכת"ד.

אבל שיטת מהר"ם שהובא בהגמ"ר דב"מ (סימן תנ"ט) דפועל לא מיקרי עבד דכתב וז"ל: כי לי בני ישראל עבדים ולא עבדים לעבדים, תימה א"כ כשם שאסור לימכר בעבד עברי כך יהא אסור להשכיר עצמו דקרי הכא פועל עבד וי"ל דפועל לא מיקרי עבד אלא שכיר והא דילפינן ליה מעבד היינו לענין קולא. ק"ו כיון דמקילין גבי עבד דגופו קנוי גבי פועל לא כ"ש והיינו מדכתיב כי משנה שכר שכיר עבדך דהיינו שש כדכתיב בישעיה שלש שנים כימי שכיר, א"כ עבד עברי ו' שנים היינו משנה שכיר ונ"ל דמהאי טעמא יש להזהר למלמד או לסופר או שאר מלאכות מלהשכיר עצמו בבית בעה"ב להיות בקבע עמו ולהיות סמוך על שולחנו בלי הפסק יותר מג' שנים, דכל טפי מג' שנים נפקא ליה מתורת שכיר, ועבד גמור לא הוי לכל הלכותיו מ"מ כיון דנפקא ליה מתורת שכיר קא עבר על כי לי בני ישראל עבדים. עכ"ל. וא"כ כיון דפועל לא מקרי עבד אלא דמקילין גביה לחזור בחצי היום שלא לכופו לעשות מלאכה, נראה דמחוייב הוא להשכיר עצמו לפרוע חובו, כיון שמחוייב לפרוע חובו אלא שאין ב"ד כופין אותו לכך, דכיון דאקילו גביה שיחזור בחצי היום, כ"ש דלא כפינן ליה מתחילה לעשות מלאכה עבור חובו ועפ"י ביאר השער משפט (סימן צ"ז ס"ק ג) טעמו של רבינו אליהו שפסק שחייב אדם להשכיר עצמו ליתן מזונות אשתו, אבל מ"מ גם הוא מודה שאין כופין אותן לעשות מלאכה

לפרוע חוב מזונות אשתו עכת"ד. ור"ל דלשיטת ר"ת עצם זה שמשכיר עצמו למזונות אשתו בתורת חיוב אע"פ שכלפי בעה"ב שמשכירו יכול לחזור בו מקרי עבד ולרבינו אליהו ההתחייבות לעבוד לא חשיבא כעבדות אלא דעדיין קשה דגם להגמ"ר ליותר מג' שנים אסור לו להשכיר עצמו וכשנושא אשה מתחייב ליותר מג' שנים לזון אותה ולעבוד לשם כך, ויש לחלק בין כשמתחייב לעבוד אצל בעה"ב יותר מג' שנים דהאיסור בגלל שנמצא אצלו בקבע לבין כתובה שמתחייב רק לעבוד אבל אינו מתחייב להיות אצל בעה"ב אחד.

ואיכא למידק לפ"ד הרא"ש דרבינו אליהו אפשר דמודה בשאר בע"ח שאין כופין אותו להשכיר עצמו ומטעמא דכתב לעיל דנמכר בגנבתו ולא בפרעון חובו, א"כ מאי מהני מה שכתב בספר כתובה "ואנא אפלח", דהוי כמתנה על מה שכתוב בתורה דמדאורייתא איכא איסור להשכיר עצמו לפרעון חובו.

ובשו"ת שואל ומשיב (מהדורא תנינא ח"ד סימן נ"ד) כתב דטעמא דרבינו אליהו דאע"ג דבשאר חוב אינו יכול לכפותו לעשות מלאכה משום דלי בני ישראל עבדים, אבל בבעל לגבי אשתו דשניהם משועבדים זה לזה, הוא לפרנסה והיא מחוייבת לעשות מלאכתו, הו"ל כשני שותפין, דכיון דמשעבדי זה לזה לא חשיב עבד ואינם יכולים לחזור בהם כמבואר בחו"מ סימן קע"ו (סעי' טו) ולפי"ז מיושבת קושיתנו דאם שכירות חשיבא כמכר ואמרינן דדוקא נמכר בגנבתו ולא בדבר אחר מאי מהני מה שכותב בכתובה אנא אפלח לשיטת רבינו אליהו, דכיון דהבעל והאשה חשיבי כשני שותפין והוא משועבד לפרנסה, לא חשיב כעבד, דאינו יכול לחזור בו ומחוייב להשכיר עצמו ליתן מזונות אשתו.

ומ"מ הראיה שהביא השואל ומשיב משותפין יש לדחות דהתם אינם יכולים לחזור בהם וליטול את הממון שהשתתפו בו, אבל לחזור מעבודת גופם יכולים לחזור.

שהוא עבד ה', לבין חיוב מזונות דמשועבד לתת ממונו לכך ולא את גופו, ומ"מ גם לר"ת חיוב מזונות שונה משאר חיוב דבע"ח, דמודה ר"ת דמחוייב לעבוד בנכסיו למזונות אשתו דכך פירש מ"ש בכתובה "אפלח" אע"פ שכשאר בע"ח אינו מחוייב לעבוד בנכסיו כדי לפרועו חובו, וטעמא דמילתא דשעבוד דאישות שאני.

וכתב החזו"א (אבהע"ז סימן ק"ח ס"ק י') דאף לדעת ר"ת שאינו חייב להשכיר עצמו מדין חיוב גמור, מ"מ הוא חוטא לנפשו ולאשתו וכבר הוכיח שלמה ע"ה את העצל בספר משלי ומשתדלין עמו לפתותו להשתכר ואולי אם מוצאין חכמים צורך לכופו בשוטים, הרשות בידם ולא משום חוב אשתו אלא כאב המכה את בנו והרב את תלמידו וכן הוא במרדכי פ' אע"פ דרשות לקונסו לפני משורת הדין וכל זה במתפרנס מן הצדקה או ביום שהוא מתענה, אבל אם הרויח מעט לעצמו צריך למיכל בהדה כמ"ש הרמ"ה, עכ"ל.

ובאוצר הפוסקים (סימן ל' ס"ק י"ח אות י"א) כתב בשם שו"ת הגם שאול דהקשה דלשיטת ר"ת דפירש "אנא אפלח" דהיינו עבודת קרקע בנכסיו, זה יצדק לבעלי נכסים שקיבלו עליהם בכתובה "אפלח" שיעבדו בנכסיהם. אבל ברוב העם שפעולתם רק עשיית מלאכת אחרים ואין להם שום עסק במלאכת עצמם, מה תהא עליהם פירוש "אפלח", הרי מעולם לא עלה על דעתם שיהיה להם נכסים ויעבדו בהם כי היא מילתא דלא שכיחא, ולכן כתב דלר"ת חייב לעשות כל מה שדרכו לעשות אף בשכר חודשי או יומי, דאל"כ העם ישבתו ממלאכתם כשיהיה להם חיוב מזונות וכן פסקו בפד"ר כרך י' עמ' 166. דכן מורין דברי ר"ת שמפרש שחייב לעשות מלאכה הרגיל בה בביתו וע"כ אם היה רגיל להיות פועל, יש לחייבו להשכיר עצמו. עכ"ד.

ולפי מה שפירש הריטב"א דלעיל דאפלח שופרא דשטרא הוא אין ראייה מספר כתובה למי שרגיל להיות פועל שיש לחייבו להשכיר

והחזו"א (ב"ק סימן כ"ג ס"ק כ"ח) ביאר בשיטת רבינו אליהו דהא דמחוייב להשכיר עצמו בשביל מזונות אשתו הוא משום דשעבוד אישות אפשר דישנו גם בגופו כמו עונתה וה"נ דחייב בשארה וכסותה, ור"ל דאינו חיוב ממוני גרידא אלא חיוב הגוף הוא, דחייבה התורה אע"פ שמשעבד בכך להשכיר עצמו.

ובשו"ת והשיב משה (סימן ט"ו) כתב דדעת מרן השו"ע משמע דפסק כרבינו אליהו מדהביא בשו"ע (סימן ע' סעי' ג) דעת הרמב"ם דהיא נוטה לדעת רבינו אליהו שהרי כתב דאם אינו יכול ליתן לה אפי' לחם דכופין אותו להוציא משמע דאם יכול ליתן לה לחם ע"י שירותי ממלאכה אין כופין אותו להוציא אלא לעבוד ולזון, ואע"פ שאין זה מוכרח דאפשר לומר דכוונתו דאם אין בידו ליתן לה לחם מממון שיש לו דכופין אותו להוציא אבל אם יש לו ממון כדי ליתן לה לחם אין כופין אותו להוציא ולא מיירי לענין מלאכה, מ"מ הרמ"א הביא דעת רבינו אליהו בשם י"א ולא הביא דעת ר"ת ונקטינן דכל היכא דמביא הרמ"א דעה והשו"ע לא פליג עליה הכי קימ"ל.

אבל הגר"א (שם ס"ק ט) כתב על דברי הרמ"א דדעת רוב הפוסקים כר"ת.

לשיטת ר"ת האם מחוייב להשתדל

במזונות אשתו ומה הדין בזה"

ד. לשיטת ר"ת דאינו חייב להשכיר עצמו למזונות אשתו מ"ש מהא דתנן (פסחים צט:) ולא יפחתו לו מארבע כוסות של יין ואפילו מן התמחוי ופי' רשב"ם דאם לא נתנו לו גבאי צדקה ימכור את מלבושו או ילוה או ישכיר את עצמו בשביל יין לארבע כוסות וכן נפסק בשו"ע (או"ח סימן תע"ב סעי' י"ג) וה"נ כיון שמחוייב לזון את אשתו ולהרבה מן הראשונים הוי מדאורייתא ישכיר את עצמו בשביל כך אם אין לו, ויש לחלק בין חיוב מצוות דאם משכיר עצמו לכך אינו עובר משום איסור עבדי הם ולא עבדים לעבדים דאדרבה מראה בזה

(סימן ע' ס"ק א') וכן כתבו בפד"ר כרך ג' עמ' 171, דע"י התחייבות האם לפרנס את ילדיה לא פקע חיוב של האב כלפי ילדיו ואם אין לאם אמצעים לעמוד בהתחייבותה האב עומד בחיובו וגובין ממנו ע"ש.

ומ"מ כתב התוס' יו"ט (כתובות פ"ד מ"ו) דאינו חייב להשכיר עצמו כפועל לפרנסת בניו אפילו לסברת רבינו אליהו דדוקא באשה חייב משום דמספר כתובה נלמד מ"אנא אפלח וכו'" עכת"ד וצ"ע דלדעת הר"ן (כתובות כח: ד"ה גמ') דמזונות הבנים מדין מזונות האשה נגעו בה א"כ בכלל חיוב "אנא אפלח" איכא חיוב בניו ויצטרך להשכיר עצמו כפועל גם למזונות בניו לדעת רבינו אליהו. וצריך לומר דכיון דהרא"ש והריב"ש שהובאו בב"י סימן ע"א משמע דס"ל דמזונות הבנים אינה מדין מזונות האשה וכן פסק בשו"ע (שם סעי' ד') דהבא על הפנויה וילדה ממנו, חייב לזון את הולד, א"כ ה"ה לקולא דמה שמתחייב בכתובה "ואנא אפלח" קאי רק על האשה ולא לגבי מזונות בניו והתוס' יו"ט אזיל בשיטה זאת.

ובשו"ת מנחת יצחק (ח"ו סמן ק"נ) כתב עפ"י העזר מקודש (סימן ע') דמחוייב לחזר על הפתחים עבור מזונות אשתו משום הלאו ד"שארה כסותה ועונתה לא יגרע" דמחוייב לתת כל הון ביתו בשביל לא לעבור על לא תעשה כמבואר בשו"ע (או"ח סימן תרנ"ו) וכשאינו יכול לפרנס עצמו ע"י מלאכה פשיטא דגם מחוייב לתת ע"י שיקבל מהבריות ע"ש. וכיון דמחוייב לחזר על הפתחים משום מזונות אשתו מחוייב גם עבור מזונות בניו דהן נגררים אחריה לכו"ע, גם לחולקים על הר"ן כיון שאי אפשר לה שלא תזון אותה ורק פליגי לחומרא באינו חייב במזונות אמם. ע"ש. וצ"ע לפי דבריו האם יתחייב מדין מזונות אמם להשכיר עצמו גם למזונות בניו, כיון שמחוייב לחזר על הפתחים עבורם ה"ה שמחוייב להשכיר עצמו לפי רבינו אליהו גם למזונות בניו ודלא כהתוס' יו"ט וצ"ע.

עצמו, דאינו אלא לשופרא דשטרא. וגם לפי ר"ת אפשר לומר דדוקא בביתו מחוייב לעבוד, אבל חוץ לביתו אינו מחוייב לעבוד אף מי שרגיל בכך, וצ"ל דבזמנינו שרוב האנשים רגילים להיות שכירים חוץ לביתם, מה שכותבים בכתובה ואנא אפלח כוונתם לא לעבודת קרקע בביתם אלא לעבודת שכירות.

"אנא אפלח" באברך כולל

ה. ועתה נדון בבחורי ישיבות שמתכוונים לאחר החתונה ללמוד בכולל מה כוונתם במה שכותבים בכתובה, "אנא אפלח" האם ר"ל שיטרוהו להביא את המלגה החודשית בכולל או ר"ל שכאשר יחסר מפתם ישכירו עצמם להיות מלמד וכדומה. או אפי' ישכירו עצמם לכל מלאכה לדעת רבינו אליהו.

ונראה דלר"ת כיון שלפני הנישואין לא היה רגיל בשום מלאכה אלא בלימוד התורה אינו מחוייב להשכיר עצמו לשום מלאכה, ובדעת רבינו אליהו נראה דכיון שבדרך כלל בחור ישיבה לאחר נישואין לומד בכולל כמה שנים לאחר החתונה הוי כאומדנא דמוכח וכמו שהתנו שלא יצטרך לטורח במלאכה להביא טרף לביתו אלא רק להביא את המלגה שנהוג לקבל בכולל והאשה תעסוק כפי יכולתה במלאכה הנהוגה אצל הנשים אבל אם לאחר כמה שנים שלומד כשאין ביד האשה אפשרות לעסוק במלאכה או שאין הקומץ משביע את הארי כיון שהמשפחה גדלה יעשה שאלת רב כיצד צריך לטרוח להביא טרף לביתו.

ומ"מ אם מתנה עם אשתו לפני הנישואין שכל ימיו יעסוק בתורה ואשתו תביא טרף לביתם לכ"ע אינו מחוייב להשכיר עצמו לשום מלאכה, דקימ"ל בסימן ל"ח (סעי' ה) דאם התנה שלא יהא לה מזונות דתנאו קיים וכ"ש דאם התנה שלא יטרח להביא את המזונות, אלא שכל זה מהני לגבי מזונות האשה אבל לגבי מזונות הילדים כתב בעין יצחק (סימן י"ז אות ט') דמאי מהני מחילתה דאיך תוכל לפוטרו מחיוב שאינו שלה אלא חיוב שלו בפני עצמו כמו שכתב הב"ש

מסמך

מסקנא דמילתא

א. אשה שנישאת לעני איכא פלוגתא בין הב"ש להפלאה אם צריך לתת לה כנהוג בבית אביה או שמחלה על זכותה וצריך לתת לה רק כפי מה שיש לו ובלבד שלא יפחת משיעורא דמתני' דהיינו מזון שתי סעודות.

ב. אם היתה אוכלת עמו לפי מה שהיה נהוג בבית אביה ואח"כ התחילה לאכול רק לפי מה שיש לו, לדעת האב"מ ויתרה על זכותה לתבוע לפי מה שנהוג בבית אביה.

ג. אם צריך לכפותו להשכיר עצמו למזונות אשתו איכא פלוגתא בין רבינו אליהו לר"ת ומ"מ גם לדעת ר"ת משדלין אותו להשכיר עצמו.

ד. אברך כולל שהתנה שלא יטרח בחיוב המזונות והאשה תטרח בכך או דאיכא אומדנא דמוכח שכך דעתם של הבעל והאשה לפני החתונה אינו צריך להשכיר עצמו למזונות אשתו, אבל לא נפקע בכך חיובו כלפי בניו.

ומ"מ צריך ללמוד במקום שיוכל לקבל את המלגה החודשית כנהוג בכוללים.

וכשאין באפשרות האשה לעבוד במלאכה כנהוג אצל הנשים או שאינה מספיקה לכלכלת ביתה, יעשה שאלת רב עד כמה צריך לטרוח בהבאת מזונות לאשתו ולבני ביתו.

הדפסה ברזולוציית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התוכנה

קובץ בית אהרן וישראל - קט (שנה יט א) קובץ עמוד מס: 83 הודפס ע"י אוצר החכמה